

**Familiereis ZUID-
BRAZILIË - 15
dagen**

Familiereis ZUID-BRAZILIË - 15 dagen

"Samba, strand en regenwoud"

KBZ 6 - 22 15

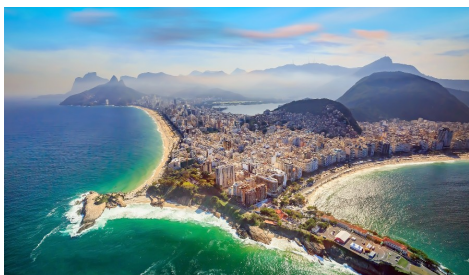
Uitgebreide routebeschrijving

Route

Dag tot dag schema

	Vervoer	Route	Overnachting
1	Bus, Vliegtuig	Vertrek - Aankomst Rio de Janeiro	Rio de Janeiro
2		Rio de Janeiro	Rio de Janeiro
3		Rio de Janeiro / Bezoek Corcovado en Suikerbroodberg	Rio de Janeiro
4		Rio de Janeiro	Rio de Janeiro
5	Bus, Vliegtuig	Rio de Janeiro - Foz do Iguazu	Foz do Iguazu
6		Foz do Iguazu	Foz do Iguazu
7		Foz do Iguazu / Bezoek Argentijns Iguazú en Guaraní dorpje	Foz do Iguazu
8	Vliegtuig, Bus	Foz do Iguazu - São Paulo - Paraty	Paraty
9		Paraty	Paraty
10		Paraty	Paraty
11	Bus, Ferry	Paraty - Ilha Grande	Ilha Grande
12		Ilha Grande	Ilha Grande
13		Ilha Grande	Ilha Grande
14	Bus, Vliegtuig	Ilha Grande - Vertrek Rio de Janeiro	Vliegtuig
15	Vliegtuig	Aankomst	Aankomst

Dag 1 Vertrek - Aankomst Rio de Janeiro

Aan het aftellen is vandaag een eind gekomen. Je gaat vandaag namelijk op reis. En je bestemming liegt er niet om! **Rio de Janeiro**, zelfs de naam van deze stad is mooi. Afhankelijk van je definitieve vluchtschema kom je vandaag in de avond of op dag 2 in de vroege ochtend aan. Op de luchthaven van Rio de Janeiro staat een **medewerker van Koning Aap** (met een bordje met 'Koning Aap') op je te wachten om je naar het hotel te brengen.

NB. Wil je eerder naar Brazilië vliegen om er wat extra tijd door te brengen? Of wil je aan het eind van je reis langer in Rio de Janeiro verblijven? Onder "verlengingen" kun je zien wat mogelijk is.

ECHT OP REIS TIP

Local Impact Score

Voor elke reis streven we naar een minimale impact op het klimaat en een maximale positieve impact op de lokale omgeving. Om inzichtelijk te maken welk deel van onze uitgaven en de uitgaven van onze reizigers bij de lokale gemeenschap terecht komt, hebben wij een Local Impact Score ontwikkeld. De Local Impact Score van deze reis is: **52**

[Lees meer over de Local Impact Score.](#)

Dag 2 Rio de Janeiro

Vrije dag. Je kunt Rio de Janeiro vandaag op eigen gelegenheid verder verkennen of deelnemen aan optionele excursies. Je kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om vandaag een dagje te genieten van een van de **beroemde stranden** van stad. Ben je een **voetballiefhebber**, dan is er vandaag ook wat leuks mogelijk. Misschien heb je weleens op het strand gevoetbald. Op tv ziet het er makkelijk uit, maar in werkelijkheid valt het vaak vies tegen. Vandaag kun je daar verandering in brengen door deel te nemen aan de optionele **strandvoetbal training**. 's Ochtends vroeg, voordat het warm wordt en de stranden te druk worden, krijg je training van een echte Braziliaanse trainer. Afsluitend speel je met of tegen Braziliaanse kinderen een wedstrijdje en neem je een duik in zee voordat je terug naar het hotel gaat.

Het leven van de inwoners van Rio de Janeiro speelt zich voor een belangrijk deel af op het strand. Je gaat er naartoe om te sporten, te ontspannen en je vrienden te ontmoeten. In de namiddag kun je deelnemen aan een optionele **fietstocht langs de verschillende stranden** zoals Copacabana, **Ipanema** en Leblon. Je stopt bij mooie uitkijpunten, je fietst door een stadspark en maakt de zonsondergang mee op een van de beste plekjes van de stad.

ECHT OP REIS TIP

Bezoek een voetbalwedstrijd in Brazilië

Weinig landen ter wereld zijn zo voetbalgek als Brazilië. En met 4 van de grootste clubs binnen de stadsgrenzen lijkt de voetbalgekte in Rio de Janeiro geen grenzen te kennen. Wedstrijden van de 'grote vier', Flamengo, Fluminense, Vasco da Gama en Botafogo zijn altijd een spektakel. Niet alleen op het veld, maar door de muzikanten en dansende mensen in het publiek ook op de tribunes. In Brazilië worden verschillende (beker)competities gespeeld, waaronder het staatskampioenschap en de nationale competitie. Elke dag van de week kan er daarom een wedstrijd worden gespeeld. Informeer bij je reisbegeleider naar de mogelijkheden om een wedstrijd bij te wonen.

Dag 3 Rio de Janeiro / Bezoek Corcovado en Suikerbroodberg

Dat Brazilianen trots op Rio de Janeiro zijn wist je misschien al. Maar wist je dat het zelfs zo ver gaat dat er in Brazilië een gezegde voor de stad bestaat? God zou eerst de wereld in 6 dagen hebben geschapen. De 7de dag besteedde hij aan **Rio de Janeiro**. Vandaag kun je zelf uitvinden of deze trots op waarheid gebaseerd is. En hoe de inwoners van de stad omgaan met de vele uitdagingen die het **leven in Brazilië** met zich meebrengt.

Vandaag staan de bekendste bezienswaardigheden van Rio de Janeiro op het programma. Zo reis je vandaag met de **tram** door een mooi deel van het **Atlantische regenwoud** dat midden in Rio de Janeiro ligt. Het regenwoud is deel van het Tijuca Nationaal Park. De tramrit stopt bij een van de meest iconische bezienswaardigheden van heel het land, het 30 meter hoge beeld van **Christus de Verlosser**. Vanaf de voet van het beeld kun je genieten van onvergetelijke uitzichten op de lagergelegen stad. In de wijk Lapa bezoek je een trap. Dit leest misschien als iets saais, maar dat is het niet. De **Selarón Trappen** zijn een waar kunstwerk. Duizenden handgeschilderde tegels uit tientallen landen sieren deze trap die de wijken Lapa en Santa Teresa met elkaar verbindt.

Je sluit je eerste dag in Rio de Janeiro af met een bezoek aan een ander adembenemend mooie plek. Met de kabelbaan zweef je over de **stranden van Flamengo en Copacabana** naar de **Suikerbroodberg**. Onderweg kun je genieten van het uitzicht over het centrum van de stad, de **baai van Guanabara** en verschillende rots- en bergpartijen.

NB. De volgorde waarin je de stadstour vandaag maakt kan per reis verschillen.

Dag 4 Rio de Janeiro

Vrije dag. Ook vandaag kun je de dag weer indelen naar eigen inzicht. Rio de Janeiro kent verschillende boeiende wijken zoals het historische **Santa Teresa** en de uitgaanswijk **Lapa**. Met een tram kun je de rit maken naar de heuvel waar Santa Teresa op ligt. Bovenop de heuvel bevinden zich de ruïnes van een oud landhuis die zijn omgetoverd in een galerie. Kun je geen genoeg krijgen van voetbal, dan kun je er vanochtend ook voor kiezen om het **Maracanã**, de beroemdste **voetbaltempel van Brazilië**, te bezoeken. In dit legendarische stadion hebben alle Braziliaanse sterren gespeeld. Van **Pelé tot Ronaldinho**, Marta en Neymar. Aansluitend bezoek je ook nog de meest populaire club van het land, Flamengo.

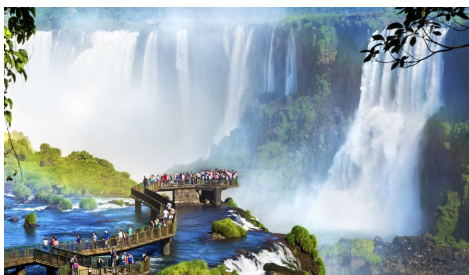
Denk je aan Brazilië, dan denk je vast en zeker ook aan dansen. Tijdens het Carnaval van Rio zie je duizenden mensen dansend in parades voorbijkomen. Het razendsnelle voetenwerk en de swingende heupen lijken voor de meesten van ons haast onmogelijk. Gelukkig kun je alles leren. Zelfs de **samba**. Tijdens een leuke les leer je de basis van deze dans. Wist je dat je de samba zowel alleen als met een partner kunt dansen?

Wil je de Braziliaanse volksaad nog meer doorgronden, neem dan deel aan de **optionele kookles**. Maniok, bonen, vlees, vis en exotische ingrediënten passeren de revue en voor je het weet heb je je eerste *feijoada* of *pé de moleque* gemaakt.

ECHT OP REIS TIP

Eco-Kit

Plastic afval is wereldwijd een groot probleem. In veel Europese landen is dit probleem misschien niet zo zichtbaar, maar in het grootste deel van de wereld kun je er niet omheen. Op straat, langs wegen, aan het strand en zelfs in natuurparken kom je plastic afval tegen. Om bewustwording te vergroten en omdat alle kleine beetjes helpen, krijg je tijdens deze reis een Eco-Kit. In de waterfles blijft je water lekker koel. De aluminium rietjes kun je gebruiken in plaats van de plastic exemplaren die vaak bij een drankje worden aangeboden. De hippe tas kun je gebruiken in plaats van plastic tasjes. En omdat alles ook nog mooi is vormgegeven, zal je de Eco-Kit hopelijk ook bij terugkomst thuis of op andere reizen nog vaak gebruiken.

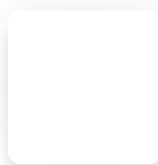

Dag 5 Rio de Janeiro - Foz do Iguacu

De afstanden in Brazilië zijn groot. Je gaat daarom vandaag niet met onze eigen bus verder, maar neemt het vliegtuig naar het ruim 1300 km verderop gelegen **Foz do Iguacu**. In het **Tupi-Guaraní**, de taal van de oorspronkelijke bewoners van het gebied, betekent Iguacu 'groot water'. Daarom het gebied zo wordt genoemd, laat zich makkelijk raden. Op de grens van **Brazilië en Argentinië** komen de Iguacu- en de Paranárivier samen op een plek waar zich maar liefst **275 watervallen** bevinden. Sommige van de watervallen zijn zelfs meer dan 80 meter hoog. De komende dagen zal je zowel de Braziliaanse als de Argentijnse kant van de watervallen kunnen verkennen. Vandaag zal je waarschijnlijk niet veel van de watervallen zelf zien, het grootste deel van de dag zal je onderweg zijn.

NB. Koning Aap heeft als uitgangspunt dat we ter plaatse - om milieuredenen - geen gebruik maken van binnenlandse vluchten. Toch vlieg je tijdens deze reis van Rio de Janeiro naar Foz do Iguacu en van Foz do Iguacu naar São Paulo. In onze ogen zijn deze vluchten (bijna) niet te vermijden in een land zo groot en uitgestrekt als Brazilië. Deze beide vluchten vervangen door vervoer over land zou de reis aanzienlijk langer en intensiever maken. Daarom kiezen we op deze trajecten voor een binnenlandse vlucht.

ECHT OP REIS TIP

Dag 6 Foz do Iguaçu

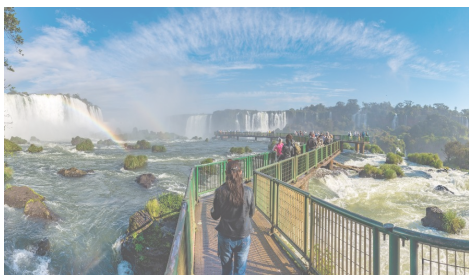
Vandaag staat er heel wat moois op het programma! De 275 watervallen van **Iguaçu** liggen verspreid over een halve cirkel van ongeveer 2700 meter. De Braziliaanse zijde van Iguaçu is 800 meter, de overige 1900 meter liggen aan de Argentijnse zijde. Aan de **Braziliaanse kant** heb je over het algemeen het beste zicht op de watervallen. Samen met een lokale gids zul je vandaag heel wat wandelen en waarschijnlijk ook heel wat foto's maken.

Een waterval die je absoluut niet wilt missen is de '**Garganta do Diablo**' of 'Keel van de Duivel'. Om het uitkijkpunt op deze enorme waterval bereiken volg je een wandelpad door het **Atlantisch regenwoud**. Onderweg kom je langs verschillende mooie uitkijkpunten waarvan de mooiste tot het laatst wordt bewaard. Van dichtbij zie je hoe een grote hoeveelheid water met haast angstaanjagende kracht 80 meter naar beneden stort. Hoe dichterbij de waterval komt, hoe meer je door permanente mist loopt. Het geluid dat de waterval voortbrengt is haast oorverdovend. Een andere aanrader voor vandaag is het vogelpark of **Parque das Aves** waar je verschillende mooie en bijzondere **vogelsoorten** van dichtbij kunt zien.

ECHT OP REIS TIP

De NGO's van Parque das Aves

Het woud rond Iguaçu is het grootste, nog overgebleven stuk Atlantisch regenwoud in het zuiden van Brazilië. Het Atlantisch regenwoud is een wonderbaarlijk gebied vol bijzondere planten, bomen en dieren. Er leven naast jaguars en kaaimannen maar liefst 891 vogelsoorten. Helaas staat het leefgebied van al deze dieren onder druk en wordt 41% van de vogels zelfs met uitsterven in Brazilië bedreigd. In het Parque das Aves, vlakbij de watervallen, worden vogels die gewond zijn geraakt of uit gevangenschap komen verzorgd. In ruim 16 hectare regenwoud werken verschillende NGO's samen om vogels te beschermen, opnieuw uit te zetten of van een goed leven te voorzien wanneer terugkeer in de natuur niet meer mogelijk is. Tijdens je bezoek wandel je door 5 grote voliëres waarin je toekans, ara's en veel andere kleurrijke vogels kunt zien. De vogels kunnen dichtbij komen, maar onthoud dat het niet toegestaan is de vogels aan te raken. Met je bezoek aan het vogelpark ondersteun je de inspanningen om het Atlantisch regenwoud en al zijn bewoners te beschermen.

Dag 7 Foz do Iguacu / Bezoek Argentijns Iguazú en Guaraní dorpje

Vandaag steek je voor een dagje de grens met **Argentinië** over om het Argentijnse deel van Iguacu te verkennen. Nadat je de ingang van het **Argentijnse Iguazú Nationaal Park** hebt bereikt, stap je op de *tren de la selva*. Met deze **smalspoortrein** rijd je door de **jungle** naar het beginpunt van de diverse wandelpaden. De hoge wandelroute voert je langs prachtige uitkijkpunten. Kies je voor de lage route, ga er dan vanuit dat je nat wordt. De wandelpaden van de lage route brengen je namelijk tot heel dicht bij de watervallen.

De oorspronkelijke bewoners van het gebied waarin je je bevindt zijn de **Guaraní**. Na je bezoek aan de Argentijnse zijde van de watervallen, ontmoet je een Guaraní gids die je meeneemt naar zijn dorp. Het dorp heeft 600 hectare Atlantisch regenwoud. De gemeenschap die je gaat bezoeken leeft van wat de natuur hen geeft. Gewassen als manioc, zoete aardappel, diverse soorten groente en fruit zijn de belangrijkste voedselbronnen voor de 650 inwoners van het dorp. Voor geneeskunde vertrouwen de dorpingen veelal op **medicinale planten** die in de jungle groeien. Voor de jacht worden vallen gezet. Voor inkomsten zijn de dorpingen vooral afhankelijk van de verkoop van houtsnijwerk. Samen met de gids maak je een boeiende wandeling door het woongebied van de Guaraní. Na aankomst in het dorp kun je kennismaken met de dorpingen en de producten die zij in hun tuintjes verbouwen.

NB. Op 30 oktober 2023 is de brug bij de grootste waterval van Iguazu, de Garganta del Diablo (Keel van de Duivel) door een overstroming zwaar beschadigd. De brug ligt aan de Argentijnse zijde en is naar verwachting tot zeker eind juni 2024 buiten gebruik.

Dag 8 Foz do Iguacu - São Paulo - Paraty

Je reist vandaag weer terug naar de **Braziliaanse kust**. Vanuit Foz do Iguacu vlieg je naar **São Paulo**. Veel tijd breng je niet door in deze miljoenenstad. Vanaf de luchthaven reis je met onze eigen bus verder naar het koloniale Paraty. De rijkdom die voortkwam uit de handel in **suikerriet en goud** hebben Paraty tot een van de mooiste koloniale steden van het land gemaakt. Afhankelijk van je aankomsttijd in **Paraty**, kun je het autovrije historische centrum vandaag al vast wat gaan verkennen. Voor de volwassenen op deze **Koning Aap familiereis Brazilië** is het misschien leuk om te weten dat Paraty bekend staat als een van de beste producenten van **cachaça**. De stad heeft zelfs een jaarlijks festival om deze uit suikerriet afkomstige alcoholische drank te eren.

Dag 9 Paraty

Vrije dag. Je kunt vandaag Paraty en de omgeving op eigen gelegenheid verkennen. Dwaal door het **koloniale centrum** van de stad, bewonder de oude kerken, ga naar het strand en doe je tegoed aan allerlei lekkernijen in de talrijke restaurantjes. Je kunt er ook voor kiezen **Paraty** verder te verkennen door mee te gaan met een van de optionele excursies. In de tijd dat Brazilië een **Portugese kolonie** was, lieten de machthebbers een weg aanleggen die de mijnen van de staat **Minas Gerais** verbonden met de haven van Paraty. Deze *Caminho do Ouro* is ruim 1900 km en loopt onder meer dwars door het **Atlantisch regenwoud**. Vanuit de haven in Paraty werd het goud naar Portugal gebracht. Vanuit Paraty kun je een klein deel van deze route lopen, waarbij je onder andere langs watervallen en een **cachaça distilleerderij** komt.

Dag 10 Paraty

Vrije dag. Ga je vandaag naar een van de **stranden** rondom Paraty? Of neem je liever deel aan een optionele excursie zoals varen met een schoener door de baai van Paraty? Een andere leuke optionele excursie is een bezoek aan een **Caiçara gemeenschap**. De Caiçara wonen langs de kust en zijn afstammelingen van de oorspronkelijke bevolking, Afrikanen en Europeanen. Deze gemixte afkomst komt in veel dagelijkse gebruiken van de Caiçara terug. In de landbouw gebruiken de Caiçara nog steeds methoden die door de oorspronkelijke bewoners werden gebruikt. Wil je de Caiçara bezoeken, dan vaar je naar een van de eilandjes voor de kust en maak je een mooie wandeling over het eiland. Uiteraard bezoek je ook mooie stranden om een duik in **kristalhelder water** te nemen. Blijf je liever op het vasteland, dan kun je er ook optioneel voor kiezen om een **fietstocht** in de omgeving van Paraty te maken.

ECHT OP REIS TIP

Het mooiste plaatje

Wil je fotograferen? Neem dan de omgeving in je op en houd rekening met de lokale bevolking. Brazilië is vaak fotogeniek, ook vanwege de mensen. Een paar tips: vraag toestemming, laat de foto zien die je gemaakt hebt en fotografeer met respect! EN vergeet vooral niet af en toe achter je lens vandaan te kijken, geniet van alles om je heen!

Dag 11 Paraty - Ilha Grande

Een van de mooiste kustgebieden van Brazilië vind je op **Ilha Grande**, een eiland dat onderdeel is van een archipel voor de **Braziliaanse zuidkust**. Een van de best bewaarde stukken Atlantisch regenwoud van Brazilië bevindt zich op Ilha Grande en daarmee ook gelijk een van de meest diverse **ecosystemen** ter wereld. Denk bij Ilha Grande aan **verlaten strandjes** die alleen per boot te bereiken zijn, kristalhelder zeewater en **watervallen in de jungle**. Zoveel moois mag natuurlijk niet op je **Koning Aap familiereis Brazilië** ontbreken. Je reist naar **Angra dos Reis** waar je de boot naar Ilha Grande neemt. Vanaf de pier loop je vervolgens naar het hotel.

NB. Bij aankomst op Ilha Grande dien je een Toeslag voor Natuurbehoud te betalen. Deze toeslag is ongeveer 21 Reais per persoon.

NB2. Bij aankomst op Ilha Grande zijn porters die je bagage van de pier naar het hotel kunnen dragen. De diensten van deze porters zijn niet bij de reissom inbegrepen.

Dag 12 Ilha Grande

Vrije dag. Een leuke manier om de omgeving te verkennen is door een optionele **kanotocht** voor de kust van het eiland te maken. Vanaf het water peddel je langs de mooiste strandjes en Atlantisch regenwoud. Een andere leuke activiteit is om een boottochtje naar het **strand van Lopes Mendes** te maken. Brazilië kent veel mooie stranden, maar dit strand wordt onder de 10 mooiste stranden ter wereld gerekend. Nadat je met de boot bent aangemeerd, is het nog een half uurtje wandelen naar het witte poederzand en het kristalheldere water waar Lopes Mendes zo beroemd om is.

ECHT OP REIS TIP

Bescherm je huid & de zee!

Smeren tegen de stralen van de zon is noodzakelijk maar ook schadelijk voor het ecosysteem van onze zeeën. De chemicaliën die in zonnebrand verwerkt zitten zorgen er namelijk voor dat het koraal afbreekt. Na slechts 20 minuten is ruim 25% van je aangebrachte zonnecrème al opgelost in het water. Op deze manier komt er jaarlijks meer dan vijfduizend ton zonnecrème in de zee en koraalriffen terecht. Gelukkig zijn er tegenwoordig alternatieve crèmes die wél milieuvriendelijk (minder schadelijk voor de zee) zijn.

Dag 13 Ilha Grande

Vrije dag. Vandaag is je laatste volle dag op Ilha Grande. En ook vandaag zijn er weer meer dan genoeg boeiende activiteiten om uit te kiezen. Ben je bijvoorbeeld benieuwd naar de natuur en **geschiedenis van Ilha Grande**? Ga dan mee op de optionele historische en culturele wandeltocht. Vanuit **het dorp Abraão** wandel je naar het **Ilha Grande Nationaal Park**. In dit park kun je genieten van het Atlantisch regenwoud. Misschien hoor je zelfs een brulaap. Je wandelt langs de ruïnes van Lazareto, een oude met mos begroeide gevangenis en langs het 19de eeuwse aquaduct. De wandeling voert je terug naar de tijden van het Keizerlijke Brazilië, de inheemse bevolking, piraten, koffie- en suikerrietplantages.

Een andere leuke optionele excursie is om naar de **Blue Lagoon** te varen, een van de bekendste plekjes van Ilha Grande. De Blue Lagoon is een plek tussen twee eilandjes. Je wordt er omringd door prachtig blauw water, koraal en kleurrijke vissen. Daarna bezoek je het **Freguesia de Santanastrand** en de Santanakerk. **Santana** was de eerste nederzetting op Ilha Grande.

Dag 14 Ilha Grande - Vertrek Rio de Janeiro

Afhankelijk van je definitieve vluchtschema heb je vandaag nog een deel van de dag om te genieten van Ilha Grande. Daarna is het is tijd om afscheid te nemen. Vanuit Ilha Grande vaar je terug naar het vasteland. Daarna reis je naar de **luchthaven van Rio de Janeiro** en vlieg je terug naar huis.

ECHT OP REIS TIP

Verklein je plastic voetafdruk!

Weet je dat je heel eenvoudig de toename van plastic afval kunt verminderen? Neem je eigen navulbare fles & herbruikbare tas mee! Zeg nee tegen (gratis) plastic flesjes, tasjes, rietjes & aangeboden verzorgingsproducten in hotels. Zo bespaar je tijdens je reis veel onnodig plastic afval en draag jij je steentje bij aan een schonere wereld!

Dag 15 Aankomst

Je komt vandaag weer thuis aan. Je **familiereis door Brazilië** zit erop, maar de mooie herinneringen zullen ongetwijfeld nog heel lang bij je blijven.

ECHT OP REIS TIP ATTA Adventure Champion

De Adventure Travel Trade Association (ATTA) is in 1990 opgericht. ATTA is 's werelds grootste netwerk van mensen en organisaties die werkzaam zijn in de avontuurlijke reisindustrie. Alle leden delen een sterk geloof in duurzaam toerisme. Leden die zich minimaal 15 jaar hebben ingezet voor het verbeteren van de reisindustrie worden beloond met de titel ATTA Adventure Champion. Leden van dit selecte gezelschap geven de voorkeur aan duurzaam toerisme en weerstaan de roep van massatoerisme en makkelijke financiële winsten.

In 2025 is onze lokale partner als eerste (en vooralsnog enige) reisorganisatie in Brazilië tot ATTA Adventure Champion uitgeroepen! Meer weten? Klik dan [hier](#)

Aanvullende informatie

Wat is inclusief?

- internationale vluchten inclusief ruimbagage
- binnenlandse vluchten Rio de Janeiro - Foz do Iguazú en Foz do Iguazú -São Paulo
- alle transport met AC (mini)bus
- hotels op basis van logies en ontbijt
- in Rio de Janeiro bezoek Corcovado en Suikerbroodberg (entreegeld exclusief)
- excursie Iguacuwatervallen aan Argentijnse en Braziliaanse kant (entreegeld exclusief)
- bezoek Guaraní dorp in Argentijns Iguazú
- eco-kit Brazilië
- Nederlandstalige reisbegeleiding
- lokale Engelstalige reisbegeleiding op specifieke vertrekkdata
- luchthavenbelastingen
- brandstofheffing

Wat is exclusief?

- overige maaltijden
- optionele excursies
- alle entreegelden
- fooien
- boekings(dossier)kosten
- bijdrage Calamiteitenfonds
- consumentenbijdrage SGR € 5,- per persoon (enkel in Nederland)
- reis- en annuleringsverzekering.

Attentie

Zakgeld

800

Excursies

Foz do Iguaçu - Macuco Safari

Heb je zin een in wild avontuur en vind je het niet erg om nat te worden? Dan is deze excursie wat voor jou. Je begint met een rit van 3 km door de jungle in een open, elektrisch voertuig. Onderweg vertelt je gids over de bijzondere planten en dieren die hier leven. Je vervolgt het avontuur met een wandeling van ongeveer 600 meter. Je volgt houten paden door het regenwoud totdat je de verborgen Salto Macuco waterval bereikt. Dit is het moment om al je spullen in een waterdichte tas te stoppen en een reddingsvest aan te doen. Je stapt hier namelijk op een rubberboot die je verder de Iguaçurivier op zal brengen. Op deze manier kun je de watervallen vanuit een ander oogpunt bewonderen, soms zelfs van zo dichtbij dat je nat zal worden.

NB. Word je liever niet nat, dan kun je voordat je aan boord gaat kiezen voor de droge tour.

Duur: Ongeveer 1 uur en 30 minuten

Inbegrepen: Ticket voor de boat tour aan Braziliaanse zijde

Niet inbegrepen: vervoer van en naar startpunt, gids

Zelf meenemen: lichte kleding, (optioneel een extra setje kleding), zonnecrème, muggencrème

---

Foz do Iguaçu - Parque das Aves (alleen entree)

In Iguaçu is het vogelpark, of Parque das Aves, op de watervallen na de meest bezochte bezienswaardigheid. De 16,6 hectare Atlantische regenwoud van het park worden bewoond door meer dan 1320 vogels (142 verschillende soorten). Veel van deze vogels zijn slachtoffer geweest van illegale handel en mishandeling en kunnen daarom niet meer terugkeren in het wild. Het Parque das Aves is erop gericht deze vogels een zo goed mogelijk leven te geven en zorg te dragen voor beschermde soorten. Deze zorg en bescherming wordt door het Parque das Aves in samenwerking met verschillende NGO's die in het regenwoud actief zijn gegeven. In het park kun je bijvoorbeeld de Alagoasmesbekpauwies (Mutum de Alagoas) zien. Deze zwartblauwe vogel is in het wild uitgestorven, maar leeft nog wel in het park. Er wordt geprobeerd de Mutum de Alagoas weer in het wild uit te zetten. In het park kun je ook toekans, uilen en verschillende soorten papagaaiaachtigen zien.

Duur: ongeveer 1 uur en 30 minuten

Inbegrepen: entree

Niet inbegrepen: vervoer naar en van het park, gids

Ilha Grande - Blue Lagoon en Stranden boottocht (Join-In)

De Blue Lagoon is een van de bekendste plekjes van Ilha Grande. Je vaart naar een plek tussen twee eilandjes waar je omringd wordt door prachtig blauw water, koraal en kleurrijke vissen. Daarna bezoek je het Freguesia de Santanastrand en de Santanakerk. Santana was de eerste nederzetting op Ilha Grande. Dit is join-in excursie. Je zal op de boot ook reizigers die niet met Koning Aap reizen tegenkomen

Duur: Ongeveer 6 uur

Inbegrepen: boottocht

Niet inbegrepen: vervoer naar en van het startpunt, eten, drinken, snorkelmateriaal

NB. Snorkelmateriaal is niet bij deze excursie inbegrepen. Je dient dit zelf mee te nemen of vooraf te huren bij een van de winkeltjes op Ilha Grande.

Ilha Grande - Historische en Culturele Tour

Tijdens de Historische en Culturele tour wandel je vanuit het dorp Abraão naar Ilha Grande Nationaal Park. In dit park kun je genieten van het Atlantisch regenwoud. Misschien zelfs een brulaap horen. Je wandelt langs de ruïnes van Lazareto, een oude met mos begroeide gevangenis en langs het 19de eeuwse aquaduct. De wandeling voert je terug naar de tijden van het Keizerlijke Brazilië, de inheemse bevolking, piraten, koffie- en suikerrietplantages. Aan het einde van de excursie bezoek je het zwarte strand of de waterpoel bij het aquaduct om een verfrissende duik te nemen.

Duur: ongeveer 3 uur

Afstand wandeling: ongeveer 3,5 km

Moeilijkheidsgraad: makkelijk

Hoogteverschil: 50 meter

Inbegrepen: vervoer, lokale Engelstalige gids

Ilha Grande - Strand van Lopes Mendes (join-in)

Om een van de 10 mooiste stranden ter wereld te bezoeken moet je wat moeite doen. Nadat je naar het Manguesstrand bent gevaren, wacht je nog een wandeling van ongeveer een half uur. Wit zand, kristalhelder water en precies de juiste hoeveelheid golven zullen zelfs de meest ervaren strandganger doen watertanden. Lopes Mendes strekt zich uit over een lengte van ongeveer 2,5 kilometer. Op een stroompje wat in zee uitkomt, een kapelletje en een kunstwerk na is er verder niks. Neem dus zelf eten en drinken mee en, belangrijker nog, neem ook al je spullen en afval mee wanneer je weer weggaat. Wil je nog wat meer wandelen, dan kun je ook nog naar het strandje van San Antonio wandelen. Dit is een join-in excursie, er kunnen dus andere reizigers meegaan. De boot vaart op gezette tijden, vraag de reisbegeleider om de meest actuele tijden. En zorg uiteraard dat je op tijd terug bent bij de pier, in zo een paradijselijke omgeving is het makkelijk om de tijd te vergeten. Let op: dit is een 'join in' excursie (er kunnen ook andere reizigers deelnemen buiten je eigen Koning Aap groep).

Duur: 6 uur

Inbegrepen: ticket voor de boot

Niet inbegrepen: vervoer van en naar vertrekpunt, gids, eten, drinken

---

Paraty - Caiçara Bevolking

De kustgebieden van het zuiden en zuidoosten van Brazilië worden bewoond door de Caiçara, afstammelingen van de oorspronkelijk inheemse bevolking, Afrikanen en Europeanen. Vanuit Praia Grande vaar je in 10 minuten naar Ilha de Araújo. Meneer Almir Tã, een visser, plastic kunstenaar en gemeenschapsleider zal je welkom heten en je uitleg geven over de geschiedenis en tradities van de Caiçara gemeenschap. Je zal ook meer te weten komen over de invloed van het toerisme op de Caiçara. Je maakt een wandeling over het eiland, langs de kerk, bibliotheek en de lokale handnijverheid. De wandeling is makkelijk en voert je langs mooie uitkijpunten totdat je bij Praia da Tapera aankomt. Het rustige water bij dit strandje is zo helder als kristal. Een ideale plek dus om een duik in het water te nemen. Lunchen doe je bij de Caiçara of terug op het vaste land, in de omgeving van Paraty. Na de lunch bezoek je het Prainha strand voor nog wat meer verfrissende duiken in het water.

Gegeven prijs is per persoon voor 6 deelnemers.

Duur: ongeveer 6 uur

Paraty - Goud Route en Stadswandeling

Samen met een lokale gids ga je terug in de tijd. Je volgt de Goud Route, een weg aangelegd door slaven in de 18de eeuw zodat goud en edelstenen vanuit het binnenland naar de haven konden worden gebracht. De Caminho do Ouro is maar liefst 1900 km lang en bestaat deels uit enorme keien. Je leert tijdens deze excursie over de ontwikkelingen in Paraty in de tijd van de suikerrietproductie, goudwinning en de koffieproductie. Nadat je de Goud Route hebt gelopen, stop je bij een meertje met watervallen om even de warmte van je af te spoelen. Vooral de Toboggan waterval is geliefd. De rotsen vormen er een natuurlijke glijbaan waar je over naar beneden kunt glijden. Van de watervallen is het een klein stukje lopen naar een cachaça distilleerderij waar je kunt zien hoe de bekendste alcoholische drank van Brazilië wordt gemaakt. Volwassen mogen zelfs wat proeven. Je stopt om te lunchen (lunch niet inbegrepen) en bezoekt het historisch centrum van Paraty. Omdat het centrum autovrij is, kun je er op je gemak tussen de vele 18de eeuwse gebouwen dwalen.

Duur: 6 uur (waarvan ongeveer 1½ uur wandelen, met tussenpozen).

Paraty - Schoenertocht door de Baai van Paraty (join-in)

Vaar aan boord van een schoener langs de tropische eilandjes in de baai van Paraty. Er wordt geregeld aangemeerd bij bounty strandjes waar je heerlijk kunt zwemmen en snorkelen in kristalhelder water. Aan boord zijn drankjes en een lunch te koop. Let op: dit is een 'join in' excursie (er kunnen ook andere reizigers deelnemen buiten je eigen Koning Aap groep). De excursie duurt in totaal ongeveer 5 uur en start bij de pier in Paraty.

Duur: Ongeveer 5 uur

Inclusief: boottocht.

Niet inbegrepen: vervoer naar en van het vertrekpunt
 Prijs geldig p.p. bij minimaal 2 deelnemers

Rio de Janeiro – Fietstour (join in)

Maak kennis met enkele van de mooiste bezienswaardigheden en laat je adrenaline stromen tijdens deze fietstocht in Rio de Janeiro! Vanuit Copacabana rijd je naar Ipanema. Je verlaat het strand en trapt door de pittoreske Jardim de Allah naar de enorme Rodrigo de Freitas-lagune. Stop hier om te genieten van verfrissend kokoswater en om de sfeer van deze mooie plek op te snuiven. Je fietst verder naar de Boheemse wijk Baixo Gávea en komt terug bij de zee, op het strand van Leblon. Een perfecte plek voor foto's tijdens de zonsondergang! Let op: dit is een 'join in' excursie (er kunnen ook andere reizigers deelnemen buiten je eigen Koning Aap groep). De excursie duurt in totaal circa 4 uur

De fietsen zijn standaard mountainbikes, unisex, met verschillende maten. Daarom is het belangrijk om bij het reserveren altijd je lengte door te geven (aanbevolen minimale hoogte is 150 cm).

Minimum aantal deelnemers: 6
 Duur: ongeveer 3 uur
 Inclusief: Engelstalige gids, fietshuur.

Rio de Janeiro - Kookles

Elk bestemming heeft zo veel moois te bieden. Monumenten, landschappen, muziek. Maar een land en zijn bewoners leer je pas echt kennen door je te verdiepen in de lokale keuken. Neem deel aan deze leuke, Engelstalige kookles en maak kennis met Braziliaanse favorieten als casavastiks, vismoqueca of feijoada met varkensvlees, kokos cocktails, caipirinha's en pé de moleque.

Minimum aantal deelnemers: 6
 Duur: ongeveer 4 uur.
 Inbegrepen: kookles, Engelstalige gids
 Niet inbegrepen: Vervoer

Rio de Janeiro - Samba les (dansen of juichen op zijn Braziliaans) (join-in)

Heb je op tv weleens beelden van het carnaval in Rio voorbij zien komen? Kleurrijk uitgedoste mensen dansen er vrolijk op los. Of misschien heb je weleens de razendsnelle pasjes en dansbewegingen gezien die menig Braziliaanse speler na het scoren van een doelpunt bij de cornervlag laat zien op tv. Deze danspasjes zijn de samba en vandaag kun je tijdens een leuke, informatieve les de eerste stapjes van deze dans onder de knie krijgen. Het leuke van de samba is dat je de dans alleen kunt dansen of met een partner. Misschien leer je vandaag zelfs nog wat stapjes van die andere beroemde dans, de forró. Dit is een join-in excursie. Er kunnen ook reizigers aanwezig zijn die niet met Koning Aap op reis zijn.

Duur: 1 uur
 Inbegrepen: dansles, tweetalige instructeur
 Niet inbegrepen: vervoer

Rio de Janeiro - Strandvoetbal op Copacabana

Je hebt het misschien wel eens op tv gezien, Brazilianen die op het strand voetballen, voetvolley of volleybal spelen. Het ziet er zo makkelijk uit, maar wanneer je zelf op het strand wilt voetballen, valt het vies tegen. Vandaag krijg je de kans om in het Mekka van het strandvoetbal van een echte Braziliaanse strandvoetbalcoach training te krijgen. Vroeg in de ochtend ga je al naar het strand. Het is dan nog niet zo warm en het strand is dan nog redelijk leeg. Eerst leer je een goede warming up en vervolgens de basistechnieken en handigheidjes bij het strandvoetbal. Na een korte pauze is het tijd om alles in de praktijk te brengen tijdens een wedstrijdje. Je speelt tegen Braziliaanse kinderen (doorgaans 12 en 13 jaar oud). Het kan ook zijn dat er samengestelde teams worden gemaakt waardoor je zowel met als tegen Braziliaanse kinderen voetbalt. Als het wedstrijdje erop zit, is het tijd voor een verfrissende duik in zee.

De hieronder gegeven prijs is op basis van 6 deelnemers. Bij meer deelnemers is de prijs lager.
 Duur: ongeveer 3 uur. Je wordt om 07:00 uur opgehaald bij het hotel en bent rond 10:00 uur weer terug.
 Inbegrepen: vervoer, gebruik van een strandvoetbalveld, gebruik strandvoetballen, hesjes, tweetalige coördinator,

instructeur(s)

Rio de Janeiro - Voetbaltour

Denk je aan Brazilië dan denk je zeker ook aan voetbal. Jaar na jaar, generatie na generatie, brengt het land sierlijke voetballers voort. Namen uit het verleden zoals Pele, Zico en Socrates spreken nog net zo tot de verbeelding als meer recente grootheden zoals Romario, Ronaldo, Ronaldinho, Neymar, Marta en Vinicius Jr. Tijdens deze excursie duik je dieper in het Braziliaanse voetbal. Je begint met een bezoek aan een van de beroemdste voetbalstadions ter wereld: het Maracanã. Het stadion is gebouwd voor de wereldkampioenschappen voetbal in 1950. Tijdens de WK finale van dat jaar waren er maar liefst 173.850 toeschouwers aanwezig. Dit toeschouwersrecord staat nog steeds. Je krijgt een rondleiding door het stadion, bezoekt het museum, de kleedkamers van de spelers en je mag zelfs tot aan de rand van het veld lopen. Na je bezoek aan Maracanã word je naar een van de beroemdste voetbalclubs van Zuid-Amerika gebracht: Flamengo. Hier bezoek je de kamer waar alle prijzen tentoongesteld staan en de Flamengo Fanshop.

De hieronder gegeven prijs is op basis van 6 deelnemers. Bij meer deelnemers is de prijs lager.

Duur: 4 uur. Je wordt om 8 uur 's ochtends bij het hotel opgehaald.

Inbegrepen: vervoer van en naar hotel, Engelstalige gids, entree voor het Maracanã stadion en Flamengo Club

Niet inbegrepen: eten, drinken, overige uitgaven

NB. In het weekend, tijdens vakanties en in het hoogseizoen kan de tour langer duren vanwege het verkeer en langere wachtrijen.

Informatie over het land

Brazilië

Bevolking

Brazilië is het grootste land van Zuid-Amerika en qua omvang het vijfde land van de wereld. Met een oppervlakte van ruim 8,5 miljoen km² is het 203 keer zo groot als Nederland en 278 zo groot als België. Het land heeft ruim 200 miljoen inwoners. Bijna de helft van de bevolking is jonger dan twintig jaar.

Bevolkingsgroepen van Brazilië: De bevolking is een mix van Europeanen, Afrikanen en oorspronkelijke bewoners. Ongeveer 53,7 procent is van Europese afkomst, 6,2 procent van Afrikaanse afkomst, ruim 38,5 procent van gemengd bloed en de overige 1,2 procent van indiaanse of Aziatische afkomst. In het noorden van Brazilië wonen vooral veel afstammelingen van Afrikaanse slaven. Het vruchtbare, rijke zuiden kent vooral nazaten van de Duitsers, Oostenrijkers en Nederlanders die de afgelopen eeuw naar Brazilië kwamen om landbouw te bedrijven. In het oostelijk deel van Brazilië vind je een ware bevolkingsmix van Portugees, Spaans, Italiaans, inheems en Afrikaans bloed.

Indianen in Brazilië: De Amazone is het woongebied van de oorspronkelijke bevolking, de indianen. Door de kolonisatie, slavernij en de door Europeanen meegebrachte ziektes is hun aantal drastisch gedaald. De meeste stammen staan in contact met de moderne Braziliaanse samenleving en hebben hun voormalig nomadenbestaan opgegeven. Een klein aantal leeft diep in het regenwoud en heeft nog amper contact met de buitenwereld gehad.

Feestdagen en festivals

De katholieke feestdagen, zoals Driekoningen, Carnaval, Goede Vrijdag, Pasen, Sacramentsdag (*Corpus Christi*), Allerzielen en Kerstmis, zijn belangrijk in Brazilië. Daarnaast zijn er een aantal nationale feestdagen zoals Tiradentes (21 april), Dag van de Arbeid (1 mei), Dag van de Onafhankelijkheid (7 september), Onze Vrouw van Aparecida (12 oktober) en Dag van de Afkondiging van de Republiek (15 november).

Carnaval in Brazilië: Carnaval is ongetwijfeld het populairste en meest traditionele feest in Brazilië. Officieel gaat het om vier dagen maar in de meeste steden duurt carnaval vaak langer dan een week. De ziel van het carnaval in Rio de Janeiro vormen de sambamuziek en de sambaschool. In Rio de Janeiro paraderen de veertien beste sambascholen twee nachten lang door het Sambódromo.

Cultuur

Brazilianen zijn over het algemeen bijzonder vriendelijk. Mensen zijn graag bereid je te helpen. Vraag je de weg, dan is de kans groot dat men je persoonlijk naar je bestemming begeleidt. Brazilianen zijn ook bijzonder gastvrij. Glazen, borden of koffiekopjes van gasten zullen nooit lang leeg blijven. Naast het oprechte plezier van de genereuze gastvrijheid speelt ook de eer. Zelfs arme mensen zullen bij een ontvangst flink uitpakken.

Kleding in Brazilië: Brazilianen die het zich kunnen permitteren gaan goed gekleed over straat. Dat verwacht men ook van buitenlanders. Zeker wanneer je kerken en officiële gebouwen bezoekt tijdens een [rondreis door Brazilië](#) of een [familiereis door Brazilië](#) is een lange broek of rok vereist. Op weg naar het strand trekt de Braziliaan zo min mogelijk aan. De vrouwen slaan een kleurige doek om de heupen die later dienst doet als handdoek. De heren houden het bij een zwembroek met een sportbroek er overheen.

Duurzaamheid

Groen in Brazilië:

- We maken op onze reizen naar Brazilië geen gebruik van **grootschalige hotelketens**, waar mogelijk gebruiken we kleine accommodaties, waarbij de winst ten goede komt aan de lokale investeerders.
- Vrijwel alle hotels tijdens deze reis **reduceren energiegebruik** door airconditioning te gebruiken die automatisch afslaat bij het verlaten van de kamer, het gebruik van spaarlampen, handdoeken die niet iedere dag worden gewassen, etc...
- We werken niet met hotels die de afvoer van het riool ongezuiverd op de rivieren of het grondwater loodsen. Dit speelt met name in de Pantanal en de Amazone. Rioolwater wordt zoveel mogelijk **biologisch afgebroken** in speciale tanks en bassins alvorens het wordt geloodst.

- Koning Aap raadt **helikoptervluchten** aan de Braziliaanse kant van de Iguaçu Watervallen **niet** aan. Het geluid en de vervuiling heeft een negatief effect op de dieren en vogels in de omliggende jungle.

Door naar natuurgebieden bij **Foz do Iguaçu, de Pantanal en de Amazone** te gaan dragen we indirect een steentje bij aan de bescherming van deze gebieden. Door deze gebieden op een andere manier economische waarde te geven (namelijk door middel van toerisme) wordt het gemakkelijker om weerstand te bieden tegen de alsmaar oprukkende aanplant van soja en veeteelt.

De regels voor al onze lokale gidsen in Brazilië zijn dat dieren niet worden opgepakt voor een foto en dat er zo min mogelijk natuur wordt verstoord.

Eten en drinken

Brazilianen eten twee keer per dag warm, waarbij de lunch (*almoço*) de belangrijkste maaltijd van de dag is. Een leuke eetgelegenheden zijn de restaurants die 'comida por quilo' aanbieden. Dit rijkelijk gevuld zelfbedieningsbuffet biedt iedereen, ook vegetariërs, voldoende keuze voor een heerlijke maaltijd. Je betaalt voor wat je opschept: het eten wordt gewogen. In de grote steden zijn overal restaurants met een internationale keuken te vinden zoals Italiaans, Frans, Chinees of Japans. De prijzen in een á la carte restaurant liggen in Brazilië vrij hoog, maar de porties zijn meestal enorm en voldoende voor twee personen.

Regionale gerechten in Brazilië: Brazilië kent veel regionale keukens. In het noordoosten van Brazilië moet je beslist *moqueca* proberen, een schotel van vis, garnalen of vlees bereid met palmolie (*dendê*). In Minas Gerais voeren varkensvlees, kool (*couve*) en *tutú* (bonenpasta) de boventoon. *Comida gaúcha* in het zuiden bestaat uit simpelweg veel vlees. In Bahia is het eten een mengelmooie van Afrikaanse, Portugese en Indiaanse invloeden, met geurige ingrediënten als palmolie, vis en kokosmelk.

Snacks: *Lanchonetes* (snackbars) hebben een keur aan *salgados* (gefrитуurde tussendoortjes), zoals aardappeldeeg broodjes met kip (*coxinha*) of vlees (*risolles*), *pão de queijo* (kaasbroodje), Arabische pasteitjes zoals *kibe* en *esfiha*, en *pasteis de bacalhau*, Portugese pasteitjes met gedroogde kabeljauw. In Salvador is de specialiteit *acarajé*, een gefrituurd bol broodje van geraspte bonen en uien, gevuld met garnalen, stukjes tomaat en een pikante pepersaus.

Drinken in Brazilië: Braziliaanse koffie is sterk, heet en zoet. Men noemt het 'cafézinho' en het wordt geserveerd in kleine kopjes, zonder melk en met veel suiker. 'Café com leite' is koffie met hete melk, en wordt meestal bij het ontbijt gedronken. Thee (*chá*) wordt vrij weinig gedronken in Brazilië. Er is een groot aanbod van sappen (*sucos*), gemaakt van exotische vruchten zoals *abacaxi* (ananas), *manga* (mango), *maracujá* (passievrucht) en *goiaba* (guava). Erg populair is het drinken van *Vitaminas*, een milkshake met vers vruchtensap. Als je geen suiker en ijsklontjes in je sap wilt zeg je 'sem açúcar e gelo'. Ook populair zijn bier (*cerveja*) en *caipirinha*, een cocktail van *cachaça* (sterke alcoholische drank gedestilleerd uit suikerriet), citroen, suiker en verkruimelde ijsblokjes. Tot slot, het water uit de kraan is niet te drinken. Flessen gezuiverd drinkwater kun je bijna overal kopen, zonder prik (*sem gás*) of met prik (*com gás*).

Land en landschap

Geografisch gezien is Brazilië onder te verdelen in vier stukken. Langs de vrijwel gehele 7500 kilometer lange kuststrook liggen stranden. Achter deze strook is in de zuidelijke helft van het land het grote centrale plateau, de Planato Brasileiro, met een hoogte van tussen de 500 en 1000 meter. Op het plateau liggen een aantal kleinere bergketens, waarvan sommige een hoogte hebben van 3000 meter. In het noordelijke en tevens grootste gedeelte van Brazilië bevindt zich de immens grote Amazone laagvlakte, die zich uitstrekt tot ver in Peru. In het zuidoosten ligt de Pantanal, een laagvlakte die uit bos en open gras bestaat en een rijk dierenleven kent.

Amazonegebied: In het Amazonegebied komt tien procent van alle planten en diersoorten voor, met name veel apensoorten, papegaaien, zangvogels, slangen, tapirs en de poema. De afgelopen 25 jaar is ongeveer vijf procent van de oppervlakte van de Amazone door houtkap en bosbranden verdwenen. De laatste jaren probeert de overheid kolonisten via ecologische projecten te overtuigen om het regenwoud op een duurzame manier te bewerken.

Taal

De officiële taal van Brazilië is Portugees. Het Portugees dat gesproken wordt is niet helemaal gelijk aan het Portugees van Portugal. De woorden verschillen soms en ook de uitspraak is vaak anders. Brazilianen spreken naast het Portugees weinig andere talen. Het is dan ook handig een klein woordenboekje mee te nemen tijdens je [rondreis](#)

door [Brazilië](#) of je [familie reis door Brazilië](#).

Enkele woordjes Portugees

Goedemorgen/ goedemiddag /Goedeavond

Bom dia / boa tarde / boa noite

Tot ziens

Tchau /tchau-tchau/até logo

Hoe gaat het?

Como está/vai ?

Goed/ Uitstekend

(Muito) bem

Alstublieft/ dank u wel

Por favor / obrigado/a

Ik kom uit Nederland/ België

Venho da Holanda/ Bélgica

Religie

Ongeveer vijftien procent van de Brazilianen is christen, waarvan tachtig procent katholieken en vijftien procent protestant. De *Igreja Universal do Reino de Deus* (universele Kerk van het Koninkrijks God) is een van de snelst groeiende protestantse bewegingen van Brazilië. Doordat de kerkbezoekers tien procent van hun inkomen afstaan, plus giften, boert de kerk financieel goed. De kerk spreekt de taal van de armen en houdt de mensen, met behulp van zang en uitdrijvingsrituelen voor dat ze hun problemen kunnen oplossen.

Traditioneel geloof in Brazilië: Veel Brazilianen met Afrikaanse roots vermengen het katholicisme met hun traditioneel animistisch geloof. Zo is *candomblé* ontstaan, een soort van religie die door voormalige slaven uit Nigeria en Benin is geïntroduceerd. De rituelen worden uitgevoerd in een tempel, meestal een gewoon huis midden in een volkswijk, maar wel op gewijde grond en alleen bestemd voor de cultus. *Umbanda* is een godsdienst die ontstaan is uit de *candomblé*. Sommigen noemen *umbanda* de moderne grote stadsvariant van de *candomblé*. Het bevat zowel westerse spirituele als occulte elementen.

Foien

Restaurantpersoneel, taxichauffeurs, schoenpoetsers en koffersjouweraars rekenen in Brazilië op een fooi. Je bent natuurlijk niet verplicht om een fooi te geven. Bij een slechte dienstverlening kan je overwegen geen of weinig fooi te geven. Houd tijdens je reis door Brazilië wel in de gaten waarom een service slecht is, soms kan diegene die de dienst verleende daar niets aan doen omdat hij/zij afhankelijk is van derden. Als er geen water of elektriciteit in een hotel is, kun je de receptionist of het kamermeisje dat niet aanrekenen. De duurdere hotels en restaurants berekenen zelf vaak al tien procent voor de service. Koffersjouweraars verwachten per koffer een fooi van circa € 0,30 (een bankbiljet van R\$ 2,00).

De reisbegeleiders, lokale gidsen en chauffeurs die voor Koning Aap werken verwachten een fooi, mits ze hun werk naar voldoening gedaan hebben. Als je reis begeleid wordt door een lokale reisbegeleider is het richtbedrag voor een fooi (minimaal) € 25 per reiziger voor de hele reis. Voor de chauffeur is een fooi € 1,00 à € 1,50 per reiziger per dag een mooi richtbedrag. Soms is er een assistent van de chauffeur, ook hij verwacht een kleine fooi. Word er gebruikt gemaakt van een lokale gids, dan is een fooi van € 1,00 à € 1,50 per persoon per citytour voor hem/haar een mooi richtbedrag.

Weer en klimaat

Door zijn uitgestrektheid kent Brazilië verschillende klimaattypes. De deelstaat Amazonas heeft een warm en vochtig klimaat. Het droge seizoen valt tussen juni en oktober en is voor deze regio de beste reisperiode. De kustzone van het noordoosten heeft het hele jaar door een warm en aangenaam klimaat. Tussen april en augustus kan het er echter flink regenen. In de zuidelijker gelegen kuststaten regent het meer in de zomerperiode (december-maart). In het

binnenland worden langdurige droogten afgewisseld met korte stortregens. In het zuiden zijn de seizoenen duidelijker afgebakend dan in het noorden. De Braziliaanse winter (juni-augustus) kan er vrij fris zijn. In de zomer is het er warm en vochtig met bij tijd en wijle flinke stortregens.

Beste reistijd voor Brazilië: Brazilië is het hele jaar te bezoeken, waarbij de temperaturen per regio nogal kunnen verschillen. Houd er bij je [rondreis door Brazilië](#) of je [Brazilië familiereis](#) ook rekening mee dat de maanden december tot maart het hoogseizoen vormen, want dan nemen de meeste Brazilianen vakantie.

Klimaattabel Brazilië: De vier cijfers die telkens worden genoemd zijn van links naar rechts: de gemiddelde maximum temperatuur in graden Celsius, aantal zonuren per dag, aantal dagen per maand met minimaal 1 mm-neerslag per dag en- de gemiddelde temperatuur van het zeewater (indien van toepassing).

SALVADOR

Maand	T gem	Zon	Neerslag	T w
Januari	31	8	21	28
Februari	31	7	20	28
Maart	31	7	23	28
April	29	6	24	28
Mei	28	6	22	28
Juni	27	5	23	27
Juli	26	6	25	26
Augustus	27	6	22	26
September	28	6	19	26
Oktober	29	7	17	26
November	29	7	19	27
December	30	7	19	27

RIO DE JANEIRO

Maand	T gem	Zon	Neerslag	T w
Januari	30	6	21	25
Februari	30	7	17	26
Maart	29	6	16	26
April	27	6	14	25
Mei	26	6	12	24
Juni	25	6	9	23

Juli	24	6	10	22
Augustus	25	6	9	22
September	25	5	12	22
Oktober	26	5	18	23
November	27	5	21	24
December	29	5	22	25

Adressen

Ambassade van Brazilië in Nederland

Mauritskade 19, 2514 HD Den Haag

T 070 302 39 59

E brasemb.haia@itamaraty.gov.br

I <http://rijksoverheid.nl>

Ambassade van Brazilië in België

Louizalaan 350 bus 5, 1050 Brussel

T 02 640 20 15

E brasbruxelas@beon.be

I <http://bruxelas@itamaraty.gov.br>

Nederlandse ambassade in Brazilië

SES - Qd. 801, Lote 05, CEP: 70405-900, Brasília-DF

T +55 61 3961 32 00

I www.nederlandwereldwijd.nl

Belgische ambassade in Brazilië

SES Avenida das Nações, Q 809, Lote 32, CEP: 70422-900, Brasília-DF

T +55 61 3443 11 33/ +55 61 984 079 756

E brasilial@diplobel.fed.be

I <http://brazil.diplomatie.belgium.be>

Bagage en kleding

We adviseren je om de bagage voor je [Brazilië rondreis](#) of je [Brazilië familiereis](#) mee te nemen in een rugzak of in een weekendtas. Een harde koffer raden we sterk af voor onze reizen waar met het openbaar vervoer gereisd wordt. Niet omdat je je rugzak/weekendtas nodig hebt om lange wandelingen met je bagage te maken (dat gebeurt dus niet!) maar omdat een koffer vaak moeilijk op te bergen is. We raden je aan om maximaal vijftien kilo bagage mee te nemen. Neem waterdichte zakken mee om belangrijke zaken in op te bergen zoals reisdocumenten en bijvoorbeeld je camera. Door het vocht kan er in deze omgeving binnen enkele dagen schimmelvorming optreden.

Denk verder bij het samenstellen van je bagage voor Brazilië bijvoorbeeld aan dichte wandelschoenen (i.v.m. het zand), (Teva-)sandalen en/of gympen, warme kleding, een fleecedeck is echt nodig voor o.a. de maanden juni-augustus, verrekijker, zaklamp, waterfles, naaigerei, wasmiddel, dagrugzak, universeel geldige verloopstekker, reis- en taalguides, oordopjes, opblaaskussens, voldoende fotomateriaal, toiletartikelen, badslippers, zwemkleding, zonnewerende creme (voor gezicht hoge factor), zonnebril, zonnepet, wekker, schrijfgerei, schaar, zakmes en plastic zakken ter bescherming van je foto- en filmapparatuur.

Wat betreft je kleding raden we je aan om naar Brazilië praktische kleding mee te nemen die zich makkelijk laat combineren (laag over laag).

Communicatie

De luchtpost van Brazilië naar Europa doet er in de regel zeven dagen over. Probeer je post zoveel mogelijk te versturen vanaf een postkantoor (*correios*), dat gaat sneller en is betrouwbaarder.

Telefoneren in Brazilië: Lokaal of internationaal telefoneren kan gewoon op straat vanuit een telefooncel met een telefoonkaart die je bij elke kiosk kunt kopen. Je kunt ook bellen vanuit een telefoonkantoor of het hotel. Houd er rekening mee dat bellen vanuit het hotel altijd de duurste optie is. Het internationale toegangsnummer van Brazilië is 0055, van Nederland 0031 en van België 0032.

Mobiel bellen vanuit Brazilië: Brazilië beschikt over een uitgebreid mobiel netwerk. Informatie over de kosten van mobiel bellen bij verschillende providers vind je op: www.bellen.com. Het internationale toegangsnummer van Brazilië is +55, van Nederland +31 en van België +32.

Als je een simlockvrij toestel hebt kun je bij een telefoonwinkel (Vivo, Nextel, TIM, Claro of Oi) een SIM-kaart met beltegoed aanschaffen. Je dient je daarvoor wel officieel te laten registreren. Met het beltegoed kun je ook internetten en dus whatsappen. Houd er rekening mee dat als je je mobiel wilt gebruiken je een oplader meeneemt die op 110V functioneert.

Internet in Brazilië: Veel hotels, restaurants en openbare ruimtes, waaronder luchthavens zijn uitgerust met WiFi. Een handige app die je thuis al kunt downloaden is Maps.Me. Met deze app kun je plattegronden downloaden die je vervolgens offline kunt gebruiken.

Elektriciteit

De netspanning in Brazilië is niet overal hetzelfde. In Rio de Janeiro geeft het elektriciteitsnet bijna overal 110/120 volt terwijl de steden in het noorden doorgaans 220/240 volt hebben. Een adapter en verloopstekker zijn aan te raden. Kijk [hier](#) als je wilt zien wat voor stopcontact en stekkers in Brazilië gebruikelijk zijn.

Fotografie

Over het algemeen vinden Brazilianen het geen probleem om gefotografeerd te worden. Maar als je op je [familiereis door Brazilië](#) of je [rondreis door Brazilië](#) mensen fotografeert doe het dan met respect en vraag altijd eerst om toestemming. Het is ten strengste verboden om foto's van regeringsgebouwen, officiële en militaire gebouwen, grensovergangen, *road blocks*, vliegvelden, enz. te nemen.

Geldzaken

De Braziliaanse munteenheid is de *real* (BRL), die weer onderverdeeld is in 100 *centavos*. Er zijn munten van één, vijf, tien, vijftientig, vijftig *centavos* en een munt van één *real*. Daarnaast zijn er briefjes van één, vijf, tien, vijftig en honderd *reals*. Kijk voor de dagkoers op: www.oanda.com.

ATM in Brazilië: Contante US dollar en euro's kun je wisselen bij *Casas de Cambio* (wisselkantoor) in grote steden of toeristische centra. Pinnen kun je met een bankpas die voorzien is van een Cirrus of Maestro logo. Het is soms wel even zoeken voordat je de juiste pinautomaat gevonden hebt. De meeste kantoren van HSBC, Bradesco, Citibank en Banco 24 Hores zijn tegenwoordig aangesloten bij Cirrus, Visa of Mastercard. Houd er rekening mee dat pinautomaten soms buiten de openingstijden van de bank niet werken of een laag maximum uitgiftebedrag kennen.

Veilig pinnen in Brazilië: Om veiligheidsredenen hebben Nederlandse en Belgische banken de bankpassen met Cirrus/Maestro-logo standaard ingesteld op gebruik binnen Europa. Indien je geld wilt pinnen in Brazilië dien je deze instelling tijdelijk te wijzigen naar 'Wereld'. Als dat via je internetrekening niet mogelijk is, doe je er goed aan om ruim voor vertrek contact op te nemen met je bank en toestemming te vragen voor tijdelijk gebruik van je bankpas buiten Europa. Als dat ook niet mogelijk blijkt, dien je ervoor te zorgen dat je voldoende cash geld en/of een creditkaart meeneemt.

Betalen met creditcard: Betalen met een creditcard (Visa Card, Master Card) is mogelijk in grotere winkels en in de betere hotels en restaurants.

Gezondheid

Hoewel inentingingen voor Brazilië niet verplicht zijn, worden ze wel aanbevolen. Hoeveel en welke vaccinaties je nodig

hebt, hangt af van het soort reis en het gebied dat je bezoekt. Actuele informatie staat op www.lcr.nl, de site van het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadvies dat richtlijnen uit geeft voor vaccinaties en preventie van malaria. In België kun je vergelijkbare informatie krijgen op www.wanda.be.

Vaccineren bij je thuis! Bij veel reizen die we aanbieden zijn inenting tegen de belangrijkste ziekten noodzakelijk. Niet het meest leuke deel van je reisvoorbereiding maar wel onvermijdelijk. Koning Aap heeft in samenwerking met Thuisvaccinatie.nl een oplossing gevonden voor deze vaak tijdrovende klus. In plaats van dat jij naar de GGD of huisarts moet gaan, komt een huisarts bij je thuis op het moment dat het jou schikt om de benodigde inenting te zetten. Thuisvaccinatie.nl is een landelijk werkend vaccinatiecentrum (enkel in Nederland). Als je minstens 4 weken voor vertrek contact met hen opneemt, garanderen we dat je gebruik kunt maken van deze unieke service. Een handig alternatief voor de GGD! Maak hier een [afspraak voor jouw vaccinaties](#).

Reisapotheek voor Brazilië: Neem een kleine reisapotheek mee op je [rondreis Brazilië](#) of je [familie reis Brazilië](#) met daarin o.a. jodium, pleisters, sterilon en middelen tegen koorts, diarree, verstopping, insectenbeten, zonnebrand en eventueel een middel tegen reisziekte. Denk ook aan een tekentang, thermometer (onbreekbaar), ORS (Oral Rehydration Salts, tegen uitdroging) en vitaminetabletten. Voor de hygiëne op reis o.a. een flesje desinfecteergel en ontsmettingsdoekjes. Als je naar een malariagebied gaat, denk dan aan anti-malaria tabletten en muggenolie met DEET.

Europees Medisch Paspoort: Handig om mee te nemen is het Europees Medisch Paspoort, een document waarmee je in urgente situaties veel problemen kan voorkomen. Het paspoort is opgesteld in elf talen, waardoor de hulpverlener (in het buitenland) eenvoudig de gegevens van de patiënt, zijn of haar ziekten, aandoeningen en medicijngebruik kan opzoeken. Ook is vermeld wie de behandelende arts is en wie er in dringende gevallen gewaarschuwd kan worden. Het medisch paspoort is onder andere verkrijgbaar bij huisarts, de Reisdokter, apotheek en GGD.

Preventieve maatregelen: Bij aankomst is het zaak de tijd te nemen om te acclimatiseren. Wees voorzichtig met zonnen en zet bij uitstapjes in de volle zon iets op je hoofd. Omdat je in de droge hitte ongemerkt veel vocht verliest, moet je steeds veel blijven drinken en wat extra zout op je eten strooien. Warme dranken zijn over het algemeen beter dan ijskoude. Je maag en darmen worden dan minder belast. Het water uit de kraan kun je beter niet drinken. Vind hier meer informatie over [gezond op reis](#).

Openingstijden

De meeste winkels zijn op maandag tot en met vrijdag geopend van 9.00 tot 18.00 uur; op zaterdag tot 12.00 of 13.00 uur. Soms is er een lange lunchpauze, tussen 13.00 uur en 15.00 uur. Supermarkten en warenhuizen zijn meestal open tot 22.00 uur, soms ook op zondag. Postkantoren zijn doorgaans geopend van maandag tot en met vrijdag van 9.00-18.00 uur en ook op zaterdagochtend. Banken zijn op werkdagen geopend van 10.00 tot 16.30 uur.

Reisdocumenten

Internationaal paspoort:

Wij adviseren je om op reis te gaan met een internationaal paspoort dat bij terugkeer van je reis nog minimaal zes maanden geldig is. Als je naar Brazilië reist moet je paspoort beschikken over tenminste 2 lege visumpagina's tegenover elkaar.

Visum:

Voor deze bestemming is voor reizigers met een Nederlandse of Belgische nationaliteit geen visum nodig voor een verblijf van maximaal 90 dagen per 180 dagen.

Als je afwijkend reist van de groepsreis raden wij je aan om je goed te laten informeren over of je een visum nodig hebt. Onze partner Traveldocs helpt je graag verder en is telefonisch bereikbaar via +31 (0)23 2210004. Traveldocs is een gespecialiseerde visumdienst voor Nederland (voor Nederlandse paspoorthouders) en België (voor Belgische paspoorthouders).

Kijk op de website van Traveldocs voor meer informatie:

- Nederlandse reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-nl

- Belgische reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-be

Reizigers die niet beschikken over de Nederlandse of Belgische nationaliteit, dienen zelf contact op te nemen met de betreffende ambassade(s) en hun eventuele visum te regelen.

Reizigers met meereizend kinderen onder de 18 jaar dienen zelf bij de betreffende ambassade te informeren naar eventuele aanvullende toelatingseisen.

Tijdsverschil

Brazilië kent verschillende tijdzones. In onze wintertijd is het in Salvador en Rio de Janeiro 4 uur vroeger, in Cuiaba 5 uur vroeger en het uiterste westen 6 uur vroeger dan in de Benelux.

Veiligheid

Brazilië heeft een slechte naam wanneer het gaat om berovingen. Vooral in de stadsbus, bij drukke haltes, markten en op het strand zijn zakkenrollers actief; wees daar dus extra alert. Informeer bij de taxichauffeur of het hotelpersoneel welke wijken onveilig zijn en vermijd donkere, stille straten. Neem net als de Brazilianen zelf geen waardevolle spullen, horloges of geld mee naar het strand. Mocht je overvallen worden, verzet je dan niet. Zorg dat je vooraf de app 'SOS op reis' gedownload hebt zodat je alle belangrijke telefoonnummers bij de hand hebt. Doe aangifte bij de politie, dat is nodig voor de verzekering. Ten slotte: pas op in het verkeer. Het gaat er op de weg niet altijd even zachtzinnig aan toe. Verkeerslichten, snelheidsgeboden en zebapaden hebben niet altijd de autoriteit die ze zouden moeten hebben.

Reisadvies voor Brazilië: Nuttige reisadviezen en actuele informatie over de veiligheid in de verschillende regio's van Brazilië vind je op www.nederlandwereldwijd.nl of op <http://diplomatie.belgium.be/nl>. Nederlanders kunnen in geval van nood 24/7 bellen met het contactcenter van Buitenlandse Zaken, telefoon +31 247 247 247. Ook via het Twitteraccount @247BZ of de 24/7 BZ Reisapp kun je direct contact opnemen met het contactcenter.

Reisdocumenten

Internationaal paspoort:

Wij adviseren je om op reis te gaan met een internationaal paspoort dat bij terugkeer van je reis nog minimaal zes maanden geldig is. Als je naar Brazilië reist moet je paspoort beschikken over tenminste 2 lege visumpagina's tegenover elkaar.

Visum:

Voor deze reis is er voor reizigers met een Nederlandse of Belgische nationaliteit geen visum nodig.

Als je afwijkend reist van de groepsreis raden wij je aan om je goed te laten informeren over of je een visum nodig hebt. Onze partner Traveldocs helpt je graag verder en is telefonisch bereikbaar via +31 (0)23 221 00 04. Traveldocs is een gespecialiseerde visumdienst voor Nederland (voor Nederlandse paspoorthouders) en België (voor Belgische paspoorthouders).

Kijk op de website van Traveldocs voor meer informatie:

- Nederlandse reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-nl

- Belgische reizigers bezoeken: visum-legalisatie.nl/koningaap-be

Reizigers die niet beschikken over de Nederlandse of Belgische nationaliteit, dienen zelf contact op te nemen met de betreffende ambassade(s) en hun eventuele visum te regelen.

Overstap in de Verenigde Staten

Voor reizen met een overstap in de Verenigde Staten, dien je online voor vertrek een ESTA (Electronic System of Travel Authority) aan te vragen.

Reizen met minderjarige kinderen:

Reizigers met meereizende kinderen onder de 18 jaar dienen zelf bij de betreffende ambassade/consulaat te informeren naar eventuele aanvullende toelatingseisen.

Meereizen kind met ouder met andere achternaam:

Wanneer een kind meereist met een ouder met een andere achternaam dan kan gecontroleerd worden of er daadwerkelijk een ouder-kindrelatie is. Doel van deze extra controle is om kind ontvoeringen tegen te gaan.

Sommige landen eisen een verklaring waaruit blijkt dat de meereizende volwassene ook daadwerkelijk de ouder is of het gezag heeft. Informeer hiernaar bij de ambassade of het consulaat van het land van bestemming. We raden aan in dit geval ook aan een internationaal geboortecertificaat mee te nemen, ongeacht de bestemming waar je naartoe gaat.

Het kan zo zijn dat toestemming vereist is van de niet-meereizende ouder. Op de site van de Koninklijke Marchaussee (voor Nederlanders) of bij je stad/gemeente (voor Belgen) kun je een toestemmingsformulier downloaden.

Reist een kind mee met iemand anders dan de ouders, bijvoorbeeld een familielid, dan eisen sommige landen een verklaring waarin de ouders toestemming geven voor deze reis. Je kunt bij de ambassade of het consulaat van het land van bestemming informeren naar de toelatingseisen die voor dit land gelden.

Het is ten allen tijde je eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de juiste (in)reisdocumenten.

Accommodatie en transport**Vervoer**

Tijdens de reis maak je gebruik van enkele binnenlandse vluchten. Deze zijn in Brazilië sterk onderhevig aan tussentijdse wijzigingen, het kan dus zijn dat de vluchtroute anders wordt en er bijvoorbeeld meer overstappen en tussenlandingen worden gemaakt. Houd er rekening mee dat het kan voorkomen dat de luchtvaartmaatschappij de bagage niet kan doorlabelen naar je uiteindelijke bestemming (je dient je bagage dan op te halen en weer opnieuw in te checken bij de balie). Helaas kunnen wij hier niets aan doen. Een flexibele instelling van de reiziger is dus zeker gewenst.

De overige trajecten worden met eigen vervoer afgelegd. Vanzelfsprekend kan de lokale situatie aanleiding geven tot veranderingen. Als bijvoorbeeld overstromingen een reis onmogelijk maken zal de reisbegeleiding een alternatief regelen. Om het eiland Ilha Grande te bereiken maak je gebruik van de ferry. Deze vaart op vaste tijden, maar schemawijzigingen en vertragingen zijn altijd mogelijk. De transfers van en naar de luchthaven zijn inbegrepen in de reissom. Indien je kiest voor het landarrangement, zijn de transfers van en naar de luchthaven niet inclusief.

NB: Koning Aap heeft als uitgangspunt dat we ter plaatse - om milieuredenen - geen gebruik maken van binnenlandse vluchten. Toch vlieg je tijdens deze reis enkele malen binnenlands. In onze ogen zijn deze vluchten (bijna) niet te vermijden in een land zo groot en uitgestrekt als Brazilië. De huidige vluchten vervangen door vervoer over land zou de reis meerdere dagen langer maken, de afstanden zijn immens groot. Daarom kiezen we hier bij deze reis voor enkele binnenlandse vluchten.

Reisafstanden

Luchthaven Rio de Janeiro - Hotel: 25 km / 45 minuten

Rio de Janeiro - Foz do Iguaçu: 1400 km / 5 tot 7 uur (binnenlandse vlucht, reistijd afhankelijk van de vluchtroute)

Foz do Iguaçu - São Paulo: 835 km / 1 uur en 45 minuten

São Paulo - Paraty: 265 km / 4 uur

Paraty - Ilha Grande: 116 km / 3 uur (inclusief ferry)

Ilha Grande - Luchthaven Rio de Janeiro: 250 km / 5 uur (inclusief ferry)

NB: De genoemde 'kale' reisduur per dag is sterk afhankelijk van de verkeersdrukke, wegwerkzaamheden, wegconditie, eventuele vluchtvertragingen, politiecontroles en het weer. De genoemde tijd is uiteraard bij benadering en exclusief pauzes en stops onderweg. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat je wat langer moet wachten voordat je aan boord van de ferry tussen Angra dos Reis en Ilha Grande (of v.v.) kunt gaan. Er zijn aan deze tijden geen rechten te ontlenen.

Accommodatie

Tijdens deze reis maken we gebruik van tweepersoonskamers, meestal met douche en toilet op de kamer. Je verblijf is op basis van logies en ontbijt. De inchecktijd is in de meeste Braziliaanse hotels 14.00 uur, de uitchecktijd is meestal 12.00 uur. Alle geplande hotels hebben een zwembad; fijn om de Braziliaanse warmte van je af te spoelen! In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat er andere hotels zonder zwembad gebruikt moeten worden. Als dit zich

voordoet zullen we proberen een passend alternatief te vinden.

Wifi is voor veel reizigers prettig om (via 'social media') contact met het thuisfront te houden. De geplande hotels (op het 'floatel' na) beschikken allemaal over wifi, soms tegen betaling, soms alleen in de lobby van het hotel. Houd er rekening mee dat de kwaliteit en snelheid van de internetverbinding niet overal optimaal zijn.

Twee ouders met één kind, één ouder met twee kinderen of drie kinderen uit één gezin worden ingedeeld in een driepersoonskamer. Houd er wel rekening mee dat het dan gaat om een kamer met twee tweepersoonsbedden, wat betekent dat de bedden gedeeld worden. Soms gaat het om een tweepersoonskamer waar een derde bed, of in een enkel geval een matras, bijgeplaatst wordt. Houd er rekening mee dat de kamer dan minder ruim is en dat het extra bed/ matras korter kan zijn dan wat je thuis gewend bent.

Zwaarte van de reis

Vaak krijgen we de vraag of een reis 'zwaar' is. Dit vinden we een moeilijke vraag omdat iedereen een reis op een andere manier ervaart. In het algemeen kun je stellen dat iedereen met een goede lichamelijke en geestelijke conditie zonder problemen kan deelnemen aan onze reizen. Dit betekent bijvoorbeeld dat je altijd je eigen bagage naar je kamer kunt brengen, - ook als er geen lift is - of dat een uitgebreide stadswandeling voor je geen probleem is. Culturele verschillen respecteer je en je kunt goed omgaan met onverwachte gebeurtenissen. Op basis van onze ervaring en de terugkoppeling van onze reizigers en reisbegeleiders geven we voor iedere reis tevens een indicatie voor de ervaren zwaarte. Zo hopen we je te helpen om de reis te kiezen die bij je past zodat jij zelf - én ook je medereizigers! – optimaal kunnen genieten. Bij deze indeling houden we rekening met de gebruikte accommodatie, reisduur, hoogteverschillen, zwaarte van wandelingen & ruimte om zelf invulling te geven aan programma.

Moeilijkheidsgraad van deze Zuid-Brazilië familiereis:

De afstanden in Brazilië zijn erg groot. Tijdens de reis maak je gebruik van enkele binnenlandse vluchten, deze zijn in Brazilië sterk onderhevig aan tussentijdse wijzigingen, het kan dus zijn dat de vluchtroute anders wordt en er bijvoorbeeld meer overstappen en tussenlandingen worden gemaakt. Een flexibele instelling van jou als reiziger is dus zeker aan te bevelen! Je verblijft tijdens deze reis telkens meerdere dagen op dezelfde plaats. Je overnachtingsplaatsen dienen als uitvalsbasis voor (optionele) excursies. De reistijden zijn tijdens deze reis dus beperkt tot het minimale. Tijdens je verblijf in Brazilië kun je de dagen tijdens het grootste deel van de reis naar eigen inzicht invullen. Dit kan door deel te nemen aan optionele excursies, er zelf op uit te gaan of lekker te luieren aan een van de fantastische stranden. Eten is tijdens een familiereis altijd belangrijk. In Brazilië is overal een ruime keus aan eten. Van barbecue tot tropische fruit en van traditionele stoofpotjes tot fast food.

Deze reis valt in categorie 2.

Categorie 1: *Ontspannen reis, voor iedereen goed te doen. Korte reisafstanden, goede hotels, lichte wandelingen, reis met een laag tempo.*

Categorie 2: *Voor iedereen goed te doen. Soms wat langere reisafstanden. Goede hotels, soms avontuurlijke overnachting, eenvoudige wandelingen, reis in een gewoon tempo. Voldoende ruimte om ook zelf invulling te geven aan je reis door verblijf in grotere steden.*

Categorie 3: *Goed te doen voor iedereen die zich voorbereidt en zich flexibel opstelt. Er zitten zwaardere trajecten in de reis zoals langere reisafstanden (> 6 uur), treinreizen, wandelingen over ongebaande paden en/of ongelijke ondergrond, geringe hoogteverschillen en/of (meerdere) overnachtingen in eenvoudige accommodatie en/of je ervaart grote culturele verschillen. Soms minder ruimte om zelf zonder de overige deelnemers op pad te gaan (denk aan verblijf in wildpark).*

Categorie 4: *Redelijk stevige reis door lange reisafstanden, diverse zwaardere en/of meerdaagse wandelingen, hoogteverschillen, regelmatig eenvoudige accommodatie, minder ruimte voor eigen invulling omdat veel in groepsverband gedaan moet worden (verblijf in wildpark, reizen door ruige natuur).*

Categorie 5: *Zware reis die we alleen aanraden voor ervaren reizigers die beschikken over uitgebreide reiservaring en een zeer goede lichamelijke en geestelijke conditie hebben. Denk hierbij aan meerdaagse trektochten, reizen door ruig terrein, lange wandelafstanden per dag en/of grote hoogteverschillen.*

Neem bij twijfel contact met ons op. Wij adviseren jou graag bij de keuze voor een passende reis.

Reisbegeleiding

Al onze groepsreizen worden ter plekke uitgevoerd door **Nederlandstalige of lokale Engelstalige reisbegeleiders.**

Bij de vertrekdatum van een reis wordt dit op onze website duidelijk vermeld.

Veel klanten vragen ons of er **veel verschil is tussen een reisbegeleider uit België/Nederland of een lokale Engelssprekende reisbegeleider**. Wij vinden dat er aan beide keuzes voor- en nadelen verbonden zijn en dat iedereen daarom zelf moet afwegen welke keuze voor hem/haar de beste is.

Een **Nederlandstalige reisbegeleider** is meestal opgegroeid in België of Nederland en maakt daarom deel uit van onze westerse cultuur. Met hen is het over het algemeen makkelijker communiceren tijdens de reis, zowel wat betreft de taal als de culturele achtergrond. Daardoor kan deze reisbegeleider het groepsproces makkelijker volgen en bijsturen waar nodig. Vaak hebben zij ook uitgebreid gereisd of gewoond op de bestemming en hebben dus veel kennis over de lokale gebruiken en delen dit graag met je. Ook is de Nederlandstalige reisbegeleider zich zeer bewust van het belang van duurzaam toerisme; ze stimuleren het bezoeken van kleinschalige lokale restaurants, beperken het gebruik van plastic en geven duurzame tips tijdens de reis.

Een **lokale Engelstalige reisbegeleider** is natuurlijk op de bestemming opgegroeid en 'ademt' daarom deze bestemming. Hij of zij is hierdoor de aangewezen persoon om je in te wijden in de lokale gebruiken en cultuur. Overal is hij/zij thuis en dit communiceert erg makkelijk met de lokalen. Zijn of haar Engels heeft vaak een accent waardoor de communicatie iets moeilijker kan verlopen dan met een Nederlandstalige reisbegeleider. Positief is dat zo lokaal werk gecreëerd wordt op de bestemming zodat de lokale economie meer profiteert van je bezoek. Tenslotte geldt vaak een korting op een reis met een lokale Engelstalige reisbegeleider omdat bijvoorbeeld geen intercontinentaal vliegticket voor hen betaald hoeft te worden en wij dit verrekenen in onze prijzen.

Koning Aap stelt **hoge eisen aan de reisbegeleiding**. Een goede reisbegeleider is van grote meerwaarde op de reis! Wij zijn dan ook trots op ons team van professionele reisbegeleiders. Het zijn stuk voor stuk enthousiastelingen die allemaal de **liefde voor 'hun' land(en) graag aan anderen over brengen**. Ruime reiservaring én ervaring in het omgaan met groepen en (bij voorkeur) actieve kennis van lokale gebruiken en de taal zijn bij ons belangrijke selectiecriteria bij de keuze voor onze reisbegeleiders. Voor onze nieuwe reisbegeleiders worden speciale trainingen georganiseerd om ze voor te bereiden op hun rol tijdens de reis. Tijdens deze trainingen krijgen ze ook lastige praktijksituaties voorgeschoteld en leren ze waar de Koning Aap reisformule voor staat.

Daarnaast worden er met regelmaat bijeenkomsten georganiseerd voor de Nederlandstalige reisbegeleiders om essentiële kennis en ervaring uit te wisselen met elkaar en met medewerkers op kantoor, zodat de reizen op allerlei vlakken verbeterd kunnen worden.

De **primaire taak van onze reisbegeleiding** is toezien op een goede logistiek van de reis (vervoer en accommodatie). Ook waakt de reisbegeleiding over het verloop van het programma en over de aandacht die elk onderdeel krijgt. De reisbegeleider organiseert ter plekke een scala aan facultatieve excursies. Daarnaast fungeert hij of zij natuurlijk als centrale vraagbaak. Onze medewerkers kunnen veel vertellen over het land en de plaatselijke gewoonten. Realiseer je wel: een reisbegeleider is geen wandelende encyclopedie. Hoe je uiteindelijk het land ervaart bepaal je zelf, neem dus altijd een goede reisgids mee.

Natuurlijk heeft een reisbegeleider ook niet alles in de hand. Soms is er sprake van overmacht: door overstromingen of aardverschuivingen is de weg versperd, de overheid heeft de treinkaartjes geconfisqueerd of het hotel heeft de kamers al weggegeven. Bij dit soort tegenslagen zal de reisbegeleider op zoek gaan naar een alternatief.

Ondanks alle voorbereidingen en inspanningen van de reisbegeleider kan het gebeuren dat de reis toch niet geheel naar je verwachting verloopt. De reisbegeleider hoort dit dan graag van je, zodat er **ter plekke** naar een oplossing gezocht kan worden.

Het functioneren van onze reisbegeleiders evalueren we na iedere reis aan de hand van door deelnemers **ingevulde evaluatieformulieren**. Zo hebben wij te allen tijde zicht op hoe onze mensen in het veld opereren!

Je reisbegeleider verwacht aan het einde van de reis een **fooi** als zij/hij het werk goed heeft gedaan. Ons advies voor deze fooi verschilt per land, kijk voor een indicatie in de landeninformatie van je reisbestemming.

Bewust op reis

Reizen is andere culturen leren kennen, lokale mensen ontmoeten en prachtige natuur zien. En dat willen we ook nog

tot ver in de toekomst. Daarom houden wij bij onze reizen **rekening met milieu, mensen, natuur en cultuur**. Dit is niet alleen noodzakelijk maar ook nog eens heel leuk!

Local Impact Score

Voor elke reis streven we naar een minimale impact op het klimaat en een maximale positieve impact op de lokale omgeving. Om inzichtelijk te maken welk deel van onze uitgaven en de uitgaven van onze reizigers bij de lokale gemeenschap (accommodaties, restaurants en transport) terecht komt, hebben wij een Local Impact Score ontwikkeld.

De Local Impact Score bestaat uit twee elementen. Het eerste deel is opgebouwd uit een berekening van de vlucht, het landarrangement en het geschatte zakgeld. Het tweede deel is opgebouwd uit een waardensysteem van tien duurzaamheidscriteria waarvan wij vinden dat deze de lokale impact vergroten. Deze twee elementen samen vormen samen onze Local Impact score. Hoe hoger de score, hoe meer geld er in de lokale gemeenschap blijft. Lagere scores hebben uiteraard meer aandacht nodig in de toekomst. We doen er alles aan om een score waar mogelijk te verbeteren samen met onze lokale partners. We zullen de scores jaarlijks bijwerken en herzien.

De Local Impact Score van deze reis is: 52

Wil je meer lezen over de Local Impact Score of ben je benieuwd uit welke duurzaamheidscriteria de score is opgebouwd? Wij leggen je dit graag uit op [onze duurzaamheidspagina](#).

Bijkomende kosten en zakgeld

Het door ons geadviseerde zakgeld is een minimum bedrag voor je maaltijden, drankjes, excursies, entreegelden, ter plaatse te betalen luchthavenbelastingen en fooien. Het bedrag dat je uiteindelijk uitgeeft hangt natuurlijk sterk af van je eigen uitgavenpatroon, souvenirs zijn mede daarom niet inbegrepen.

Gezamenlijke uitgavenpot

Tijdens je reis kun je regelmatig gezamenlijk deelnemen aan excursies of (niet van tevoren betaalde) maaltijden. Ook zullen er hier en daar gemeenschappelijke fooien betaald worden. Om hiervoor niet elke keer apart te hoeven afrekenen wordt er een Gezamenlijke Uitgavenpot ingesteld. Aan het begin van de reis wordt door de reisbegeleider van iedereen geld ingezameld voor deze pot. Aan het eind van de reis volgt dan de afrekening, waarbij je geld terug kunt krijgen of bij moet betalen. Met deze uitgaven is rekening gehouden bij de hoogte van ons adviesbedrag voor het zakgeld.

Landarrangement

Het is ook mogelijk om van deze rondreis alleen het landarrangement te boeken. Je regelt dan zelf de internationale vluchten en de transfer bij aankomst en vertrek. Met de andere deelnemers maak je vervolgens de reis volgens programma. Zo heb je een optimale vrijheid om zelf je reis samen te stellen en de vlucht te kiezen die bij je reisplannen past.

Op het boekingsformulier kun je ook aangeven of we, tegen betaling, nog een extra overnachting bij aankomst moeten regelen. Ook de transfer bij aankomst kan Koning Aap op individuele basis voor je regelen.

Voor al onze reizen hebben we een minimum aantal deelnemers nodig. Houd hier rekening mee voordat je zelf tickets gaat reserveren.

Het is in alle gevallen je eigen verantwoordelijkheid om op tijd bij het beginpunt van de reis aanwezig te zijn. Daarnaast zijn wij niet verantwoordelijk voor sporadische wijzigingen in de vertrekkende data van onze groepsreizen.

Verzekeringen

Zoals in onze reisvoorwaarden vermeld staat, stellen we het afsluiten van een reisverzekering verplicht en bevelen we het afsluiten. Mocht er onverhoopt iets gebeuren tijdens de reis of voor aanvang van de reis, dan kan dit je veel geld kosten. Door het afsluiten van een verzekering voorkom je hoge kosten. Koning Aap werkt al jaren samen met de bekende reisverzekeraar Allianz Global Assistance. Zij hebben een speciaal pakket van reis- en annuleringsverzekeringen samengesteld dat aansluit op het avontuurlijk karakter van onze groepsreizen.

Je verzekeringen bij Koning Aap afsluiten: de voordelen

Hoewel het niet verplicht is om de verzekeringen bij Koning Aap af te sluiten, raden we dit wel aan. Omdat we goed op de hoogte zijn van de af te leggen reisroutes en ter plaatse beschikken over de medewerking van lokale agenten, zijn eventuele problemen makkelijker op te lossen wanneer de reisverzekering via Koning Aap is afgesloten. Een bijkomend voordeel is dat wanneer een reis onverhoopt niet door mocht gaan, de kosten van de afgesloten reis- en/of annuleringsverzekeringen geheel gerestitueerd worden.

Reis je met een reisgenoot?

Deelnemers die zich samen inschrijven op een reis raden we aan om een reisverzekering af te sluiten bij dezelfde verzekeringsmaatschappij. Bij een eventuele repatriëring van je reisgenoot voorkom je zo dat je als medereiziger (met een andere verzekering) geen toestemming krijgt om ook zonder kosten terug te keren.

Avontuurlijke excursies zijn op eigen risico

Met nadruk willen we er op wijzen dat reizigers die tijdens hun reis deel willen nemen aan avontuurlijke excursies (als raften, duiken, snorkelen, (bamboe)vlotvaren, kanoën, (water)skiën, (wind)surfen, parasailing, deltavliegen, parachutespringen, ballonvaren, bungee jumpen, canopy tour, canyoning, speleologie, mountain trekking, tokkelen, sandboarden, mountain biking, downhill biking en snowboarden) dit voor eigen risico doen en dat we hen dringend aanraden vooraf te controleren of hun reisverzekering deze activiteiten dekt.

Hoe sluit je een verzekering via ons af?

Dat is heel makkelijk! Bij het boeken van een reis, kun je in het boekingsformulier aangeven welke verzekering(en) je wilt bijboeken.

Overzicht verzekeringen

Voor meer informatie verwijzen we je door naar een pagina met meer uitleg over alle verzekeringsopties.

- [Verzekeringsopties voor reizigers uit Nederland](#)
- [Verzekeringsopties voor reizigers uit België](#)

Veilig op reis

Koning Aap is aangesloten bij de VVR. Op de reizen van Koning Aap zijn de Algemene en Bijzondere Reisvoorwaarden van toepassing op de contracten tot reisorganisatie en reisbemiddeling zoals verstaan onder de Belgische wet van 16 februari 1994.

Conform art. 36 van de wet tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling is Koning Aap door Amlin Europe nv, bijhuis België, verzekerd om, in geval van financieel onvermogen, zijn verplichtingen jegens de reiziger verder na te komen. Deze garantiestelling wordt begeleid door VVR.

Voor jou als reiziger is dit een veilig gevoel, omdat je bij eventuele problemen altijd kunt terugvallen op deze organisaties.

Veelgestelde vragen

Veelgestelde vragen over [Brazilië](#)

Landinformatie

Meer informatie over [Brazilië](#)

Verder nog belangrijk

We raden je aan om goed voorbereid op reis te gaan, lees daarom voldoende over je reisbestemming en vraag goed na welke vaccinaties en andere medicatie je nodig hebt. Hieronder volgen nog een paar belangrijke zaken.

Persoonsgegevens

Zorg dat je je persoons- en paspoortgegevens (als geslacht, geboortedatum, voornamen en achternaam zoals vermeld in je paspoort) correct invult, aangezien deze uiteraard nodig zijn voor het inboeken van je vluchten, eventuele treintickets of accommodatie. Check na ontvangst van je (digitale) boekingsbevestiging of deze gegevens correct staan vermeld. Je bent zelf verantwoordelijk voor het verstrekken van correcte gegevens. Met onjuiste gegevens loop je het risico niet toegelaten te worden op een vlucht of buitenlandse luchthaven.

Feedback

Hoewel wij veel aandacht besteden aan het goed uitvoeren van onze reizen is het mogelijk dat een deelnemer aanmerkingen heeft over de uitvoering van de reis. Om te bewerkstelligen dat deze aanmerkingen direct tijdens de reis naar tevredenheid opgelost kunnen worden, is de deelnemer verplicht de aanmerkingen per omgaande schriftelijk aan de reisbegeleiding mee te delen. Klachten die niet tijdens de reis schriftelijk aan de reisbegeleiding zijn meegegeed, zullen door ons na afloop van de reis niet in behandeling worden genomen.

Aantal deelnemers

Mocht het gepubliceerde minimum aantal deelnemers niet gehaald worden, dan hebben wij de mogelijkheid om deze reis schriftelijk of mondeling te annuleren. Ook het uiteindelijk niet verkrijgen van de benodigde vliegtickets, kan leiden tot het annuleren van de reis. Wij verplichten ons dit uiterlijk drie weken voor vertrek aan de deelnemers mee te delen.

Adventure Specialists BV

Koning Aap maakt deel uit van een groep avontuurlijke reisorganisaties die vallen onder Adventure Specialists BV. Zij werken op diverse manieren samen om te zorgen dat de reiziger zo veel mogelijk waar krijgt voor zijn geld. Achter de schermen wordt er samengewerkt op het gebied van inkoop en afhandeling en voor de reiziger betekent het dat we de kans vergroten dat de reizen doorgang vinden doordat we belangstellenden naar elkaar kunnen doorverwijzen. In het enkele geval dat een reis wordt geannuleerd, gaan we eerst kijken of we de reiziger kunnen onderbrengen bij één van de andere reisorganisaties (Koning Aap Nederland, Koning Aap België, Shoestring).

Boek niet te laat

Wacht met het boeken van een reis niet te lang, omdat we een maand voor een reis vertrekt (en in sommige gevallen eerder) onze vliegtuigstoelen moeten retourneren aan de desbetreffende luchtvaartmaatschappij. Daarna zijn de stoelen 'op aanvraag'. Bovendien kan laat boeken afwijkende vluchtschema's met bijbehorende vluchttoeslagen, extra transfers en eenpersoonskamertoeslagen met zich meebrengen.

Laatste nieuws

In de uitgebreide reisbeschrijving vind je de meest actuele informatie over onze reizen. In de loop van het jaar kunnen echter veranderingen optreden waardoor mogelijk het dag-tot-dag-programma of het vluchtschema aangepast dient te worden. Uiteraard zoeken we dan altijd naar een zo goed mogelijk alternatief. Al deze veranderingen worden, zodra bekend, vermeld op onze website bij de betreffende reis onder 'Laatste Nieuws'. Indien de inhoud van de uitgebreide reisbeschrijving afwijkt van de informatie in onze algemene brochure, is de beschrijving op onze website bindend.

Verlenging van de reis

Mocht je je reis willen verlengen, dan kun je dit aangeven op je boekingsformulier. Voor het wijzigen van de vlucht ten opzichte van de groepsvlucht brengen we standaard € 50,- per boeking in rekening. Bij de verlenging van je reis kun je te maken hebben met extra kosten, zoals meerkosten voor de vlucht (door bijvoorbeeld een andere luchtvaartmaatschappij of boekingsklasse), het regelen van eigen transfer, extra hotelnachten etc. Wij nemen (na ontvangst van je boekingsformulier!) zo spoedig mogelijk contact met je op om de prijs met je te bespreken. Pas nadat je hiermee akkoord bent gegaan, wordt je boeking definitief.

Tenslotte

Onze rondreizen gaan door landen waar het klimaat en andere factoren kunnen zorgen voor problemen. Dit kan betekenen dat we soms moeten afwijken van het bovenstaande programma. Tussentijdse aanpassingen van dienstregelingen en prijzen van de luchtvaartmaatschappijen kunnen eveneens leiden tot gewijzigde vluchtdagen en reissommen. We doen ons uiterste best om eventuele veranderingen zo snel mogelijk door te geven en de gevolgen ervan zo beperkt mogelijk te houden, maar we zijn niet verantwoordelijk voor factoren die buiten onze macht liggen. Je kunt op onze website kijken voor eventuele wijzigingen.

Adres

Bezoekadres Koning Aap

Koningin Elisabethlaan 45
9000 Gent

Email

info@koningaap.be

Telefoon

09-2341311

In geval van uiterste nood - 24 uur bereikbaar:

Uitsluitend voor noodgevallen kun je ons ook buiten kantooruren bereiken op +32 (0)9-234 13 11. Je kiest dan in het keuzemenu voor nummer 1. Je wordt dan direct doorverbonden met onze alarmcentrale.

Bij een noodgeval moet je denken aan een last-minute annulering (binnen 24 uur voor vertrek), (vlucht)vertraging of ziekenhuisopname.

Openingstijden

Ons kantoor is geopend op de volgende tijden:

Maandag t/m vrijdag van 09-13 en 14-17 uur

Afspraak met een landenspecialist

Wil je een afspraak maken met één van onze landenspecialisten, bel dan van tevoren voor een afspraak, zodat je er zeker van bent dat je de juiste persoon te spreken krijgt.